

Teleki Sámuel országos földrajzverseny

Társadalomföldrajz – X-XI. osztályos tanulók számára

2012. május 5.

Concursul național de geografie „Teleki Sámuel”

Geografie umană clasele X-XI.

5. mai. 2012

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	Aláírás
Javítótanár		
Javítótanár		
Zsűrielnök	Dr. Imecs Zoltán	

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!*
- *Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *Az feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad ! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésre!*
- *Az elérhető maximális pontszám **200.***

I. Nevezd meg a következő fogalmakat!

12 pont

- a. Tengertől elhódított földek Hollandiában.

- b. A színes bőrű lakossággal szemben alkalmazott diszkriminatív politika volt a Dél-afrikai Köztársaságban.
- c. Olyan állam , amelyet minden oldalról egy másik állam szárazföldi területe zár körül.
- d. A városok számának, a városi lakosságnak és a városi életformának a terjedése.
- e. A népesség nagyon gyors és nagyon nagy számbeli növekedése.
- f. Várostömörülés szempontjából ez a Rhur-vidéke is.
- g. Az alumínium „érce”.
- h. Magas szellemi tőkével rendelkező személyek „elcsábítása”.
- i. Félkör alakú várostömörülés Hollandiában.
- j. Az Európai Unió 11 tagja 1999-ben az Euro bevezetésével hozta létre.
- k. Az USA, Kanada és Mexikó között létrejött kereskedelmi-gazdasági együttműködés.
- l. Nagyváros körül elhelyezkedő városkák, annak vonzáskörzetében tartoznak, alvóváros szerepet is betölthetnek.

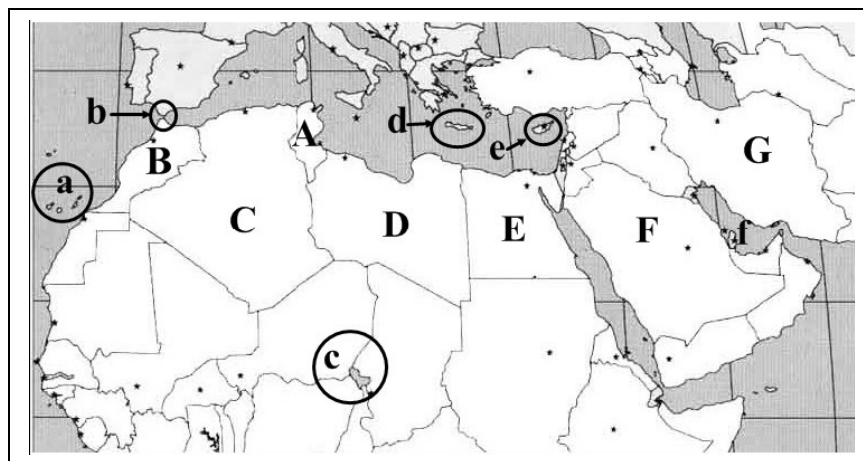
a.	g.
b.	h.
c.	i.
d.	j.
e.	k.
f.	l.

II. Maros megyében a 2011-es népszámlálás alapján 279488 román, 200989 magyar, 46637 roma, 1471 német és 2795 más nemzetiségű lakos élt. **Ábrázold a nemzetiségek arányát kördiagram segítségével! A kör átmérője 10 cm.**

13 pont

III. Tanulmányozd a térkép vázlatot, majd old meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

25 pont

a) Nevezd meg, mely szigetcsoportot jelöli a térképvázlatba írt **a** betű?.....
Mely országhoz tartozik politikailag ez a szigetcsoport?

b) Nevezd meg a térképen az alábbi kisbetűkkel jelölt tájakat, vízrajzi elemeket! Írd nevüket a pontozott vonalra!

b: -szoros c: -tó
d: e:
f:- öböl

c) Mely kisbetűkkel jelölt földrajzi helyek kapcsolhatóak az alábbi országokhoz? Írd a megfelelő betűjelet az ország neve melletti pontozot vonalra!

Görögország:

Nagy-Britannia:

c) Mely nagybetűk jelölik a térképvázlatban az alábbi országokat? Írd a megfelelő nagybetűt az ország neve melletti pontozot vonalra!

Líbia:

Algéria:

d)

1. Nevezd meg az **E** betűvel jelölt ország legnagyobb folyóját!
2. Mi a fővárosa az **F** betűvel jelölt országnak?
3. Nevezd meg a **B** betűvel jelölt ország legnagyobb városát!
4. Jellemzően mely vallás követői az **A** betűvel jelölt ország lakói?
5. Nevezd meg úgy a B, mint a C országgal is határos állam fővárosát!

e) Döntsd el, hogy a térképen nagybetűvel jelölt országok közül melyekre igazak az alábbi állítások! Írd az állítások után az ország betűjelét! *Egy állítás mellé csak egy betű kerülhet!*

a) Fővárosa Teherán.	
b) Ebben az országban találjuk a zarándokvárost, Mekkát.	
c) Villamosenergia-termelésének jelentős része az asszuáni Nagy-gát víz-erőművéből származik.	
d) Jelentős városa Alexandria.	
e) iszlám vallású, de nem arab lakosú ország	

f) Mely kisbetűvel jelölt sziget konfliktusok színtere?

Melyik két ország került szembe a fenti konfliktus miatt ? és

IV. Tanulmányozd a következő 16 különféle helyről származó embert, és válaszolj a feltett

A. quebeci papírbolt tulajdonos
B. brazil szombatáncosnő
C. mongol nomád juhtenyésztő
D. koppenhágai pincérnő
E. TelAviv-i kutatófizikus
F. teheráni pék
G. egyiptomi földművelő
H. kalkuttai jutakereskedő

I. maszáj marhapásztor
J. bolgár tűzoltó
K. belfasti (unionista) postás
L. dél-amerikai esőerdei indián
M. manilai fodrász
N. rabati üvegfüvő
O. tibeti serpa
P. dublini acélöntő

- a. 1. Milyen nyelven beszélnek az alábbi betűkkel jelölt emberek?
 B: _____
 F: _____
 G: _____
 P: _____
2. Hány ember nem tartozik az indoeurópai nyelvcsaládba? _____
3. Kik tartoznak a sémi-hámi nyelvcsaládba? *(sorold fel a megfelelő betűjeleket)*

- b. Ki tartozik a mongoloid nagyraszaba? *(sorold fel a megfelelő betűjeleket)*

- c. Feltételezve, hogy vallásos, ki szeretne elzarándokolni
 1. Lhászába? *(sorold fel a megfelelő betűjeleket)* _____
 2. Mekkába? *(sorold fel a megfelelő betűjeleket)* _____
 3. Hány ember keresztény vallású? _____
 4. Ebből hány katolikus? _____
 5. Ki ortodox? _____
- d. A foglalkozásokat figyelembe véve
 1. Hányan dolgoznak a primér szektorban? _____
 2. Kik dolgoznak a szekunder szektorban? *(sorold fel a megfelelő betűjeleket)* _____
- e.
 1. Hányan élnek az afrikai kontinensen? _____
 2. Ki él a legnagyobb kiterjedésű országban? *(írd a vonalra a megfelelő betűjelet)* _____

V. Adott négy ország az alábbi adatokkal. Végezd el a számításokat és válaszolj a kérdésekre!

25 pont

	A ország	B ország	C ország	D ország
Terület (km ²)	350 000	340 000	8 500 000	800 000
Népesség (2010 január 1)	82 000 000	5 100 000	204 000 000	22 000 000
Élve születések (%)	8,2	10,3	18,1	37,8
Halálozások (%)	11	10,1	6,3	19,8
Migrációs mérleg (%)	2,1	0,6	-0,1	0

a. Számold ki az országok népsűrűségét, majd rendezd őket csökkenő sorrendbe! (egy tizedessel)

A: _____ B: _____ C: _____ D: _____
 _____ > _____ > _____ > _____

b. Mennyi a leggyorsabban népesedő ország természetes szaporulata?

c. Melyik országban legnagyobb az elhalálozások száma? (Írd a vonalra az ország betűjelét!)

d. Hány fővel csökken az **A ország** népessége évente?

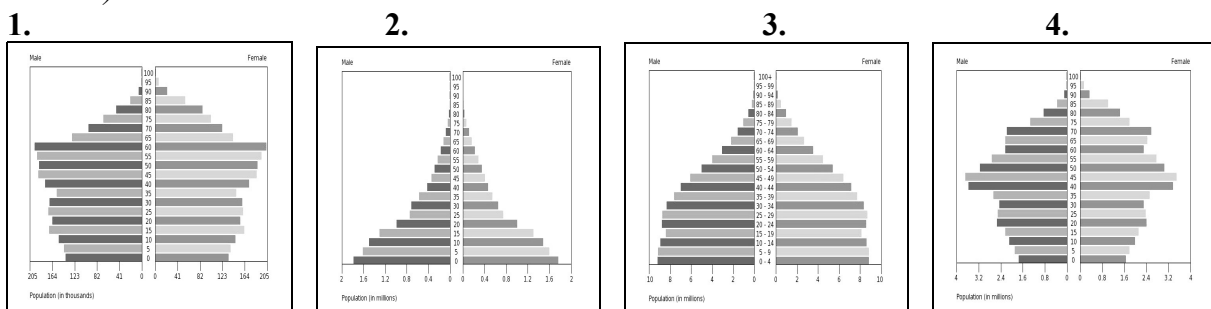
e. Mennyi volt a **B ország** népessége 2011 január 1-jén?

f. Mennyi lesz a **D ország** népessége 2013 január 1-jén, ha a demográfiai adatok nem változnak?

g. A megadott országok közül társítsd a táblázat betűihez legjobban illőt! (Írd az ország nevét a betűjel mellé!) *Brazília, Magyarország, Finnország, Mozambik, Németország, Románia*

A: _____ C: _____
 B: _____ D: _____

h. Melyik korfa illik a fenti táblázat országaira? (Írd az országok betűje mellé a megfelelő korfa számát)

A: _____ B: _____ C: _____ D: _____

i. Nevez meg egy okot az **A-val** jelölt ország migrációs mérlegére!

j. Nevez meg egy okot a **C-vel** jelölt ország népsűrűségére!

VI. Old meg a következő településföldrajzra vonatkozó feladatokat!

25 pont

a. Párosítsd a bal oldali felsorolásban levő városokat a jobb oldali felsorolásban levő funkciókkal!

A. Davos, Innsbruck, Chamonix,	1. fürdővárosok
B. Salzburg, Canes, Los Angeles	2. kikötővárosok
C. Varanasi, Medina, Lourdes	3. téli sportturizmus
D. Göttinga, Uppsala, Bologna	4. karneválvárosok
E. Karlovy Vary, Budapest, Vichy	5. zárandokhelyek
F. Rotterdam, Hamburg, Marseille	6. zene és filmfesztivál központok
G. Zürich, London, Tokió	7. iparvárosok
H. Velence, Nizza, Rio de Janeiro	8. pénzügyi központok
I. Katowice, Doneyck, Birmingham	9. iskolavárosok

b. Hány országnak van két képviselője a felsorolt városok közül!

.....

c. A fenti városok közül sorold fel azokat melyek részei valamely megalopolisznak!

.....
.....

d. Tedd csökkenő sorrendbe a három legnépesebb metropoliszi övezettel rendelkező várost!

..... > >

e. Döntsd el, hogy mely településtípusokra igazak az állítások! Írd a megfelelő részbe az állításnak megfelelő betűjelet!

- A. város
- B. falu
- C. tanya
- D. város és falu
- E. falu és tanya
- F. mindhárom
- G. egyik sem

Betűjel	Állítás
	A mezőgazdaság hívta életre.
	Állandó településtípus.
	Lakófunkciója is van.
	Ebbe a településtípusba tartozott a jurta.
	Nincs központi funkciója.

Betűjel	Állítás
	Nagy-Britannia népességének nagyrésze itt lakik.
	Észak-amerikai változata a farm.
	Idegenforgalmi szerepe is lehet.
	Csoportosítása a népességszám alapján is történhet.
	A XX-XXI. században a legdinamikusabban fejlődik.

VII. Írd a meghatározások elé a megfelelő betűjeleket!**12 pont**

A. feketeköszén B. kőolaj C. a Föld belső hője D. napsugárzás E. szél

- 1. Legnagyobb mennyiségben a forró övezet sivatagi területein áll rendelkezésre.
..... 2. Az energiagazdaságban betöltött vezető szerepét a XX. század közepén elveszítette.
..... 3. Szerepének felértékelődése szorosan összekapcsolódik a közlekedés fejlődésével.
..... 4. Hasznosításának nagy hagyományai vannak Izlandon.
..... 5. Napjainkban a vegyipar fő nyersanyaga.
..... 6. A mediterrán országokban nyáron kiegészítő energiaforrásként hasznosítják.
..... 7. Jelenlegi ismereteink szerint ebből az energiaforrásból mintegy 500 év múlva kimerülnek a Föld készletei.
..... 8. Felhasználása az ipari forradalomig Európa-szerte általános volt, a gőzgép azonban háttérbe szorította.
..... 9. A közlekedésben energiaforrásként (áramforrásként) történő nagyobb mértékű hasznosítása az ágazat okozta környezeti károkat is mérsékelheti.
..... 10. Hazánkban a jelentős készletek ellenére ma még csak fóliasátrak, kisebb lakótelepek fűtésére használják.
..... 11. Jelentősége miatt ma már világpolitikai tényezővé is vált.
..... 12. Energiáját már az ókori hajók is használták..

VIII. Állítsd a megjelölt szempont szerint csökkenő sorrendbe a következő fogalmakat! 10 pont*(A teljesen helyes sorrend ér 1 pontot.)***1. Földrészek népessége:**

A. Ausztrália B. Európa C. Amerika > >

2. Vallások követői:

A. buddhista B. izraelita C. mohamedán > >

3. Országok területe (km²):

A. Kanada B. Brazília C. Svédország > >

4. Széntermelés:

A. India B. Lengyelország C. USA > >

5. Az energiahordozók részesedése a világ alapenergia-termeléséből:

A. atomenergia B. gáz C. kőolaj > >

6. Uránérc-termelés:

A. Ausztrália B. Románia C. Kanada > >

7. Vasérc-termelés:

A. Svédország B. Brazília C. Oroszország > >

8. Aranytermelés:

A. Peru B. Ausztrália C. Oroszország > >

9. Kőolaj-kitermelés:

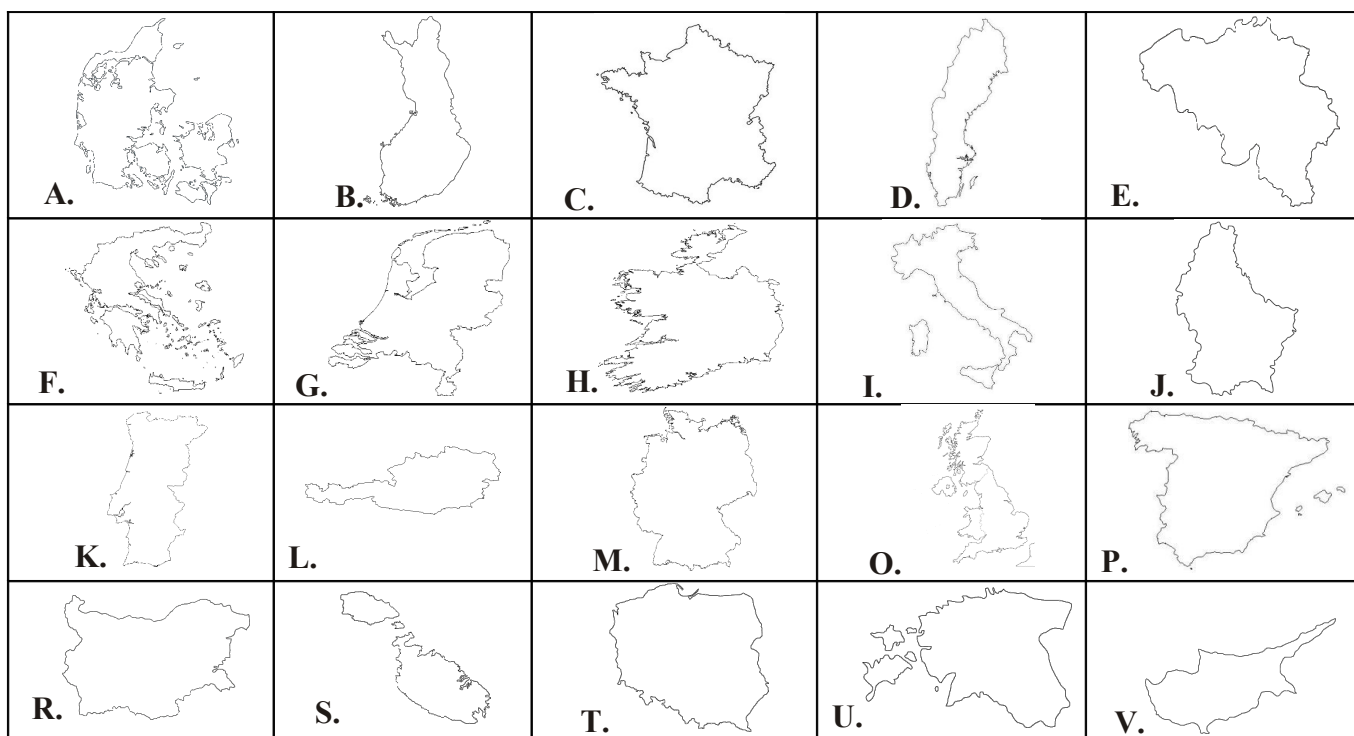
A. Norvégia B. USA C. Németország > >

10. Földgáztermelés:

A. Oroszország B. Kanada C. Hollandia > >

IX. A meghatározások alapján nevezd meg a 15 adott EU tagországot, és keresd meg a hozzájuk tartozó térképkontúrokat az (A térképkontúrok nem méretarányosak.) **22 pont**

1. Az etnikai megosztottság szigete.
2. Kultúrák határán található, nevét egy lovagrend is viseli.
3. Legfontosabb erőforrása a jó minőségű vasérc.
4. A divat, a borok, a sajtok és a luxuscikkek országa.
5. Nemzetiségi konfliktustól hevített , fiatal szövetségi állam, az EU számos központjával.
6. A smaragdsziget, lakói büszkéik kelta őseikre és katolikus vallásukra.
7. Kétarcú ország melynek fővárosában írták alá az EU alapító okiratát.
8. A mobilkommunikáció úttörőivé vált nyelvrokonaink.
9. Csatornák, gátak és vizimalmok földje „virágzó” mezőgazdasággal.
10. A szélenergia modernkori hasznosításának bölcsője és a Lego szülőhazája.
11. Gazdag szigetvilággal és az EU legnagyobb kereskedelmi flottájával rendelkező ország.
12. Az Európai Unió legerősebb gazdasága.
13. Az egy főre eső legnagyobb jövedelmet valósítja meg az EU-ban.
14. Narancsáról és bikaviadalairól híres.
15. A külön szigetlakók hazája sajátos hagyományokkal, és aktív külpolitikával.

Meghatározások száma	Ország neve	EU csatlakozás éve	Térkép betűjele
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

Meghatározások száma	Ország neve	EU csatlakozás éve	Térkép betűjele
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

X. Tanulmányozd a képeket és válaszolj a kérdésekre!

31 pont

1

2

3

4

5

6

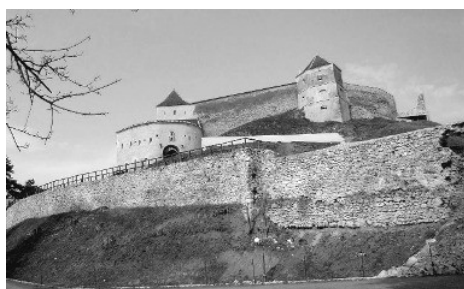
7

8

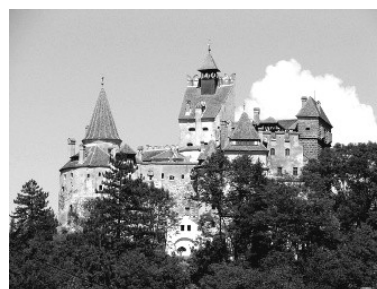
9

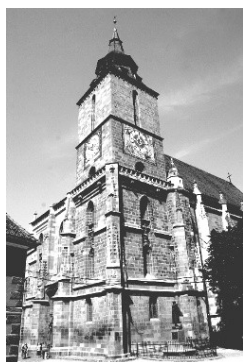
10

11

12

13

14

a. Nevezd meg a képeken látható műemlékeket, magyar településneveket használva!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____

b. Nevezd meg az alábbi műemlékek építészeti stílusát!

1. _____
3. _____
6. _____

8. _____
9. _____
13. _____

c. Melyik műemlék(ek) építése nem a szászok/németek által kezdeményezett? *Írd a vonalra a megfelelő számot/számokat!*

d. Melyik erődtemplom(ok) építése kötődik a cisztercitákhoz? *Írd a vonalra a megfelelő számot/számokat!*

e. 1572-1867 között az erdélyi evangélikus püspökség székhelye. *Írd a vonalra a megfelelő számot!*

f. Anatóliai szőnyeggyűjteményéről is híres. *Írd a vonalra a megfelelő számot!*

g. Erdély legnagyobb parasztvára. *Írd a vonalra a megfelelő számot!*

h. Melyik műemlékek állnak az UNESCO világörökség védelme alatt? *Írd a vonalra a megfelelő számot/számokat!*
